INTRODUKTION TIL IED
Ændringer i love og bekendtgørelser - det forkromede overblik

v/Partner, advokat (H) Håkun Djurhuus

IE-DIREKTIVET - OVERBLIK

IE Direktivet omfatter primært godkendelse af og tilsyn med større forurenende virksomheder og husdyrbrug, herunder BAT og BTR.

Godkendelse- og tilsynsbestemmelserne skærpes for bilag 1-virksomhederne og de større husdyrbrug.

•De danske implementeringsregler blev sendt høring i efteråret 2012.

•Implementeringen er nu gennemført ved 11 (12) bekendtgørelser af 20. december 2012.

HVAD?

Den skærpede regulering omhandler bilag 1-virksomhederne og de større husdyrbrug.

•Reglerne antages i Danmark at ville komme til at omfatte ca. 800 virksomheder og ca. 1.200 husdyrbrug.

•”Relevante, farlige stoffer”? Begrebet er endnu ikke defineret. Vejledningerne er ikke på plads. Der henvises dog, til vejledning, til EU-Parlamentets forordning nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af farlige stoffer og blandinger (ESIS), artikel 3 (CLP Reguleringen).

Se i øvrigt AMEC’ endelige rapport til Kommissionen vedrørende BTR, side 9:

"The baseline report should focus on those relevant hazardous substances where, according to the evaluation by suitably qualified and experienced person, at the ratio of their quantity and hazardousness is respect of toxicity, mobility, persistence and biodegradability (as well as other characteristics), are effectively capable of contaminating soil or groundwater. Therefore, the assessment of the state of the soil and groundwater for concentrations of all relevant hazardous substances that are used, produces or released and the installation, even in the smallest quantities, is not necessary if they cannot lead to soil and groundwater contamination"

(Understreget her – HD)

HVORFOR?

Formålet med reglerne er at forebygge og begrænse luft-, vand- og jordforurening fra større industrielle kilder i Europa med henblik på at forbedre miljøet i hele EU.

HVORDAN (virkemidler)?

- BAT: EU's BAT-konklusioner bliver, når EU-Kommissionen har offentliggjort en BAT-konklusion i EU-Tidende (BREF), bindende for IED-virksomheder og IED-husdyrbrug

- Pligt til udarbejdelse af Basis TilstandsRapport (BTR). Hvis væsentlig forurening i forhold til udgangspunktet – BTR – ved virksomhedens ophør, skal den sidste driftsherre rense op. Dette er en markant fravigelse fra det miljøretlige grundprincip "*forureneren betaler-princippet*" (PPP)

- Tilsynsreglerne skærpes, herunder i relation til hyppigheden af revurderinger, tilsynsfrekvensen, der bliver gjort risikobaseret og offentliggørelse af miljøtilsynsrapporter (stigmatisering)

- Særlige branchebaserede, målrettede, reguleringer (store fyringsanlæg m.v.)

GÆLDENDE RET

- Anmeldelsespligt – strafsanktioneret – MBL § 21
- Jordforureningslovens påbudsbestemmelser
  - For forurening, der ikke er ophørt 1. januar 1992 kan der meddeles undersøgelsespåbud til forureneren, jf. jordforureningslovens § 40
  - For forurening sket efter 1. januar 2001 kan der meddeles oprensningspåbud til forureneren, jf. jordforureningslovens § 41
- Miljøbeskyttelseslovens påbudsbestemmelser
  - For forurening sket før 1. januar 1992 kan miljøbeskyttelseslovens bestemmelse finde anvendelse – typisk miljøbeskyttelseslovens § 72 (undersøgelser) og § 19, jf. § 69, stk. 1, nr. 2, (afværgeforanstaltninger)
    - Påbud meddeles til forureneren, hvis forureneren har forårsaget forureningen ved en ansvarspådragende adfærd, jf. eksempelvis Rockwool-dommen (U.1991.674H)
    - Typisk påbudshjemmel: MBL § 69, jf. § 68, jf. § 19
      - ofte skærpet culpakrav – eks. tankstationer

HVAD UDLØSER KRAV OM BASISTILSTANDSRAPPORT?

Miljøbeskyttelseslovens § 35 c:

”Miljøministeren fastsætter regler om, at bestemte listevirksomheder, som bruger, fremstiller eller frigiver relevante, farlige stoffer skal udarbejde en rapport med oplysninger om og dokumentation for jordens og grundvandets tilstand med hensyn til forurening (basistilstandsrapport) i forbindelse med godkendelse, jf. § 33, eller revurdering, jf. § 41 a eller 41 b.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om udarbejdelse, form og indhold af basistilstandsrapporten, herunder regler om godkendelses- eller tilsynsmyndighedens afgørelse om, hvorvidt listevirksomheden er forpligtet til at udarbejde en basis-tilstandsrapport, og regler om, hvornår basistilstandsrapporten skal udarbejdes.

JORDFORURENINGSLOVEN – NYT KAP. 4 B

Uddrag af JFL § 38 k:

”Ved driftsophør af bestemte aktiviteter på listevirksomheder, jf. § 35 i lov om miljøbeskyttelse, og af husdyrbrug omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, skal driftsherren vurdere jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af de pågældende aktiviteter.

Stk. 2. Inden vurderingen efter stk. 1 foretages, skal driftsherren indsende oplæg herom til miljømyndigheden.

Stk. 3. Miljømyndigheden giver driftsherren påbud om, hvordan vurderingen efter stk. 1 skal foretages, og en frist herfor. Der kan herunder gives påbud om at foretage undersøgelser, analyser, måling af stoffer og lignende til brug for vurderingen.”

JORDFORURENINGSLOVEN – NYT KAP. 4 B

Uddrag af JFL § 38 l:

”Er der udarbejdet en basistilstandsrapport for virksomheden … og viser vurderingen efter § 38 k, at de pågældende aktiviteter har medført væsentlig forurening af jord og grundvand sammenholdt med den tilstand, der er konstateret i basistilstandsrapporten, skal driftsherren foretage de foranstaltninger, der er nødvendige for at fjerne denne forurening, så virksomhedens areal føres tilbage til den tilstand, der er konstateret i basistilstandsrapporten.

Er disse foranstaltninger ikke tilstrækkelige til at fjerne forurening, der er en følge af de pågældende aktiviteter, og som udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal driftsherren foretage foranstaltninger overfor forureningen, så det sikres, at den ikke udgør en sådan risiko.”

JORDFORURENINGSLOVEN – NYT KAP. 4 B

Uddrag af JFL § 38 l (fortsat):

”Stk. 4. Foranstaltninger efter stk. 1 og 2 skal foretages, uanset hvordan og hvornår en forurening er sket, medmindre forureningen er sket før den 7. januar 2013.”

JORDFORURENINGSLOVEN – NYT KAP. 4 B

- Bestemmelsen ovenfor indebærer en markant ændring af ”forureneren betaler-princippet”. Den seneste driftsherre ved driftsophør skal, på objektivt grundlag, og uanset hvornår forureningen er sket, bekoste fornøden oprensning.

- § 38 n er en pleonasme, idet bestemmelsen er stort set identisk med § 38 l, stk. 4.

- Påbud om oprensning til basistilstand m.v. kan meddeles, uanset om påbudsadressaten – den seneste driftsherre – fortsat råder over ejendommen eller ej (§ 38 o), og der kan ligeledes meddeles tålepåbud til den aktuelle ejer. Reglerne fritager ikke tidligere forurenere for ansvar. Der vil kunne blive tale om civilretligt ansvar i form af erstatningskrav fra den ophørende driftsherre mod tidligere forurenere eller offentligretligt ansvar i henhold til de sædvanlige påbudsregler, JFL kap. 5.

JORDFORURENINGSLOVEN – NYT KAP. 4 B

- Se også den nye godkendelsesbekendtgørelse (1454, § 22, stk. 2, bl.a. krav om monitering af jord og grundvand på virksomhedens område hvert 5. år for grundvand og mindst hvert 10. år for jord)

- Se også særbestemmelserne i bekendtgørelsens kap. 7, §§ 14 og 15 om BTR.

Vil basistilstandsrapporterne resultere i et væld af påbudssager og civile erstatningssager?

Hvad vil der ske, når (sjældent hvis) *virksomhederne ved basistilstandsrapportens fase 2* (tekniske målinger i jorden og grundvandet) *påviser, at der er jord- og/eller grundvandsforurening?*

Miljøbeskyttelseslovens § 21:

> *"Ejere og brugere af fast ejendom skal straks underrette tilsynsmyndigheden, hvis de konstaterer forurening af ejendommens jord eller undergrund."*

FORURENING SKET FØR 1.1.2001

- Undersøgelsespåbud før 1.1.2001
- Oprensningspåbud – hvis + ansvarsgrundlag – MBL § 69, jf. § 68, jf. § 19.

Vil basistilstandsrapporterne resultere i et væld af påbudssager og civile erstatningssager?
(fortsat)

Hvad vil der ske:

1.”Hvis forureningen ikke var ophørt den 1.1.1992, vil tilsynsmyndigheden meddele et undersøgelsespåbud i henhold til jordforureningslovens § 40, hvis basistilstandsrapportens fase 2 ikke i tilstrækkeligt omfang belyser forureningens afgrænsning, risikoforhold m.v.

2.Hvis hovedparten af forureningen er sket efter 1.1.2001, vil miljømyndigheden i langt de fleste tilfælde efter ”*genopretningsprincippet*” meddele påbud om oprensnings- og/eller undersøgelsesforanstaltninger. Hjemmelsgrundlaget vil være jordforureningslovens § 41.

Vil basistilstandsrapporterne resultere i et væld af påbudssager og civile erstatningssager?
(fortsat)

Er det hensigten med IED-direktivet og den danske implementering, at virksomhederne for egen regning skal fremskaffe oplysninger og dokumentation, der bevirker alvorlige og omkostningskrævende påbud?

Nej, men det er alligevel det, der sker, når direktivet skal implementeres.

Vil basistilstandsrapporterne resultere i et væld af påbudssager og civile erstatningssager?
(fortsat)

Hvad vil der i øvrigt ske – udover påbudssagerne?

•Hvis der ikke sker (fuld) oprensning, vil den forurenede del af ejendommen blive kortlagt på vidensniveau 2 i henhold til jordforureningslovens § 5. Dette kan føre til kreditmæssige problemer og problemer i forbindelse med eventuel realisering af ejendommen ved salg.

•Der vil givetvis blive rejst en række retssager, der anlægges af den nuværende ejer mod tidligere ejere (mangelssager) og driftsherrer, herunder under påberåbelse af, at der foreligger et erstatningsretligt forureneransvar.

Vil basistilstandsrapporterne resultere i et væld af påbudssager og civile erstatningssager?
(fortsat)

Vil der være andre civilretlige konsekvenser?

•Ja, hvis forureningen er trængt ind på naboejendomme eller har ført til forurening af recipienter, vil naboer og relevante offentlige myndigheder skulle underrettes herom. Virksomheden risikerer i så fald erstatningskrav fra naboer/offentlige myndigheder.

•Naboer og offentlige myndigheder vil kunne påberåbe sig miljøerstatningsloven, der hjemler et objektivt erstatningsansvar, såfremt forureningen er sket efter den 1.7.1994.

FORURENEREN BETALER IKKE (ALTID) LÆNGERE?

- Det helt grundlæggende princip i både EU-retten og dansk ret er, at forureneren betaler
  - I miljøbeskyttelseslovens baseres ansvaret på culpanorm
  - I jordforeningsloven, miljøskadeloven, miljøerstatningsloven betegnes ansvaret som et ubetinget offentligretlig ansvar
    - Et andet eksempel er byggelovens § 14, jf. § 17, hvori der findes et ubetinget grundejeransvar

- IE-direktivet fastlægger ansvaret for undersøgelse og afværge ved driftsophør hos driftsherren på tidspunktet for driftsophøret
  - Dette indebærer, hvor en godkendelsespligtig virksomhed/aktivitet har skiftet driftsherre, at det ikke er den driftsherre, som har forårsaget forureningen, som har ansvaret for, at den bliver afværget

FORURENEREN BETALER IKKE (ALTID) LÆNGERE?

- Denne ansvarsfordeling er et brud med det grundlæggende princip om forureneren betaler.
- Fremadrettet bør dette aspekt indgå ved virksomhedsoverdragelser, hvor erhververen bør overveje, om forureningen fra de tidligere aktiviteter skal vurderes og prissættes som led i overdragelsen

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V.

EU:

•IE-Direktivet *"Direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om Industrielle Emissioner"* (samler 7 eksisterende direktiver i ét nyt, samlet direktiv. IE-Direktivet afløser bl.a. det tidligere IPPC-Direktiv)

•EU-Parlamentets forordning nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (ESIS), artikel 3 (vedrørende identifikation af *"Relevante farlige stoffer*"

•EU-Kommissionens rapport af august 2012 om prøvetagning og analyser ved basistilstandsrapporter (BTR)

•BREF-noterne bliver bindende for så vidt angår BAT-konklusionerne – (Best Available Technology)

•EU's Guidance Document vejledning (skulle have foreligget senest ultimo marts 2013)

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK
(oversigten er ikke udtømmende):

•Implementeringsloven – Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om forurenet jord og forskellige andre love – Lov nr. 446 af 23. maj 2012. Loven trådte i kraft den 7. januar 2013 (for hovedparten af lovens vedkommende). IE-Direktivet implementeres bl.a. ved indsættelse af et nyt kapitel 4 b i jordforureningsloven, ved indsættelse af ny bestemmelse om BAT (MBL § 3, stk. 3), ny bestemmelse i MBL § 35 c (om BTR), § 41 a, stk. 3 og 4 (pligt til revurdering af godkendelsen af bestemte listevirksomheder).

Implementeringsloven er:

•I alt væsentligt en rammelovgivning, der bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler i bekendtgørelser med henblik på implementeringen.

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK (fortsat)

(oversigten er ikke udtømmende):

Udmøntningen i form af bekendtgørelser:

•**Ny godkendelsesbekendtgørelse**; Bekendtgørelse nr. 1454 af 20. december 2012 om godkendelse af listevirksomhed. Ændringer i bilagene. Bilag 1 regulerer fremover alene IED-virksomhederne. Bilag 2 omfatter nu også "ikke-IED-virksomheder" udtaget af bilag 1. Formuleringerne i bilagene er ændret væsentligt.

De "*branchebekendtgørelsesregulerede*" virksomheder i den tidligere godkendelsesbekendtgørelses bilag 5 reguleres fremover af en særskilt bekendtgørelse.

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK (fortsat)

(oversigten er ikke udtømmende):

•**Ny husdyrbrugs godkendelsesbekendtgørelse**; Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1455 af 20. december 2012 (sidstnævnte bekendtgørelse implementerer IED-reglerne)

Ny tilsynsbekendtgørelse:

•Der foreligger nu udkast til miljøtilsynsbekendtgørelse, der åbner op for differentierede tilsynsfrekvenser, bl.a. baseret på virksomhedens hidtidige adfærd og som indebærer offentliggørelse af tilsynsrapporter. Bekendtgørelsen er endnu ikke endelig, da der pågår økonomiske forhandlinger med KL.

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK (fortsat)
(oversigten er ikke udtømmende):

Herudover snævre branchereguleringer ved:

•Bekendtgørelse nr. 1456 af 20. december 2012 om ændringer af bekendtgørelse om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

•Bekendtgørelse nr. 1453 af 20. december 2012 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg.

•Bekendtgørelse nr. 1449 af 20. december 2012 om visse luftforurenende emissioner fra fyringsanlæg på platforme på havet.

•Bekendtgørelse nr. 1452 af 20. december 2012 om anlæg og aktiviteter, hvor der bruges organiske opløsningsmidler .

•Bekendtgørelse nr. 1451 af 20. december 2012 om anlæg, der forbrænder affald.

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK (fortsat)
(oversigten er ikke udtømmende):

Herudover snævre branchereguleringer:

•Bekendtgørelse nr. 1450 af 20. december 2012 om begrænsning af emission af nitrogenoxider og carbonmonoxid fra motorer og turbiner

•Bekendtgørelse nr. 1447 af 20. december 2012 om forbrænding af visse typer af træaffald på trævareforarbejdende virksomheder

•Bekendtgørelse nr. 1444 af 20. december 2012 om anlæg, hvor der fremstilles titandioxid

•Bekendtgørelse nr. 1458 af 20. december 2012 om ændring af bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kap. 3 og 4

OVERBLIK OVER REGELGRUNDLAGET M.V. - DANMARK (fortsat)

(oversigten er ikke udtømmende):

VEJLEDNINGER:

•EU's vejledning (Guidance Document) skulle have foreligget inden udgangen af marts 2013. Vejledningen er forsinket.

•Dansk vejledning vil angiveligt foreligge inden udgangen af 2013. Der foreligger et tredje udkast til IED-vejledning dateret 20. november 2012, udarbejdet i samarbejde med Orbicon.

KONTAKT

OFFENTLIG VIRKSOMHED

Håkun Djurhuus
Partner, advokat (H) ·
København

T +45 72 27 33 44
M +45 25 26 33 44
E djur@bechbruun.com

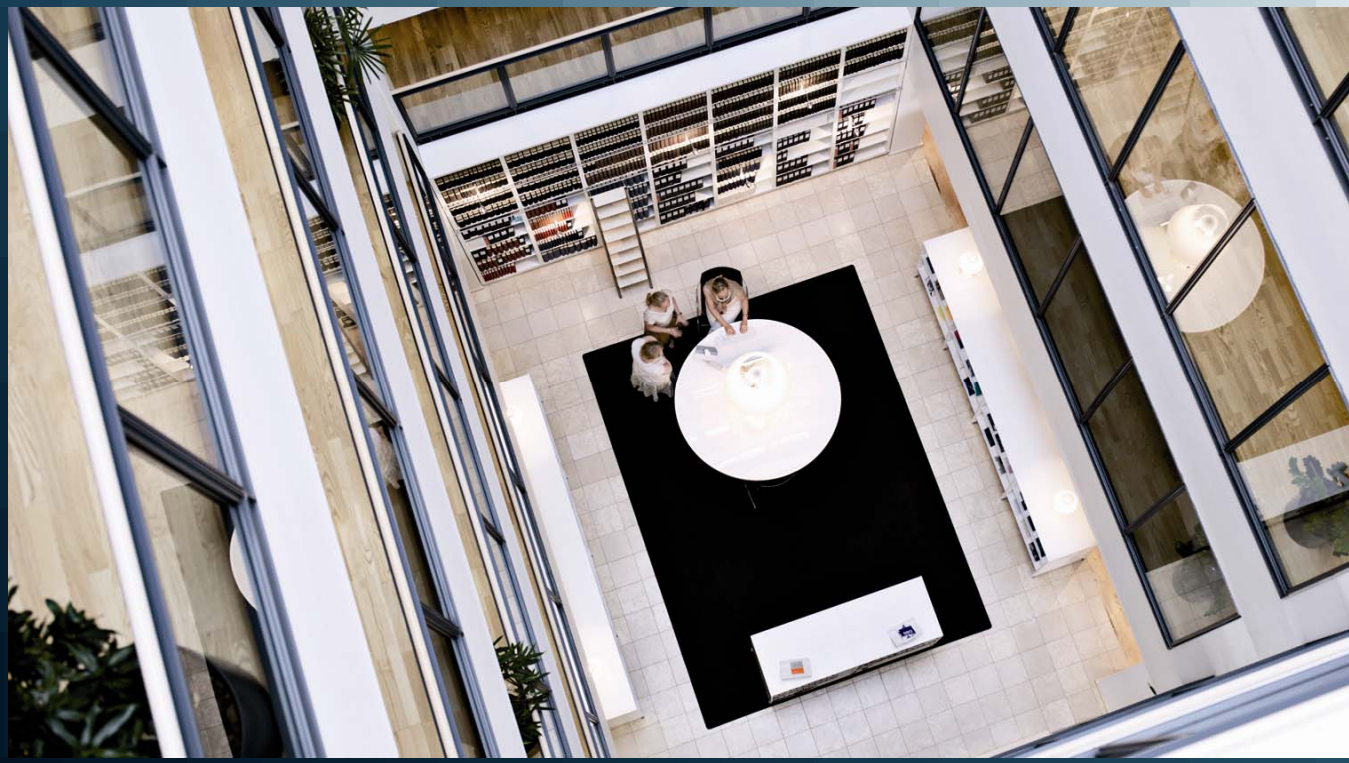

www.bechbruun.com

København
Langelinie Allé 35
2100 København Ø

T +45 72270000

Aarhus
Frue Kirkeplads 4
8100 Aarhus C

F +45 72270027

Shanghai
83 Loushanguan Road,
suite 2630, 26/F
Shanghai

E info@bechbruun.com